

Markus på en halvtime

Om du leser disse følgende avsnittene, vil du komme gjennom mye av det sentrale i Markusevangeliet på omkring en halv time:

- 1,1-13
- 3,1-35
- 6,14-29
- 8,27-9,29
- 10,35-45
- 11,1-33
- 13,1-36
- 14,1-11
- 14,32-15,5
- 15,16-16,8

Fakta om Markus

En Markus regnes som forfatter til dette eldste av evangeliene.

Bibelforskere antar at Matteus og Lukas delvis har benyttet seg av Markus i utformingen av sine evangelier.

Markus opptrer i Apostelgjerningene, som slektning av den store Barnabas og reisefølge for ham og Paulus på den første misjonsreisen. Litt senere forteller biskopen og forfatteren Papias (ca 60-140) at Markus ble Peters medarbeider og tolk og skrev ned det Peter fortalte.

Markus skrev høyst sannsynlig for ikke-jøder, altså et romersk publikum. Språket han bruker er et enkelt gresk, og han tar seg tid til å forklare både jødiske skikker og arameiske ord og uttrykk (aramaisk er det språket Jesus og hans samtid i Palestina benyttet, mens evangeliene er skrevet på gresk).

Det er interessant at ikke Markus har med noe om Jesu fødsel eller barndom.

Nøkkelord og stikkord i Markus

Messias. Guds sønn. Guds rike.

Spørsmål til samtale eller ettertanke

Tenk etter omkring det samme spørsmålet som Jesus stilte vennene sine: hvem sier dere at jeg er? «Hvem sier dere at jeg er?»

Det gamle testamente i Markus

Evangeliene mangler røtter uten GT og kan knapt forstås uten, som hele NT. Markus forklarer GT i mindre grad enn for eksempel hans kollega, Matteus, men på en enkel måte trekkes profetier inn for å forklare ikke-jødiske lesere nok til at de skal forstå sammenhengen.

Hele Messias-begrepet, som Markus begynner sitt evangelium med i første vers (=Kristus på gresk) springer direkte ut av fortellingene i GT, om kongene og David, fra Salmenes bok og i profetiene. Hele den gammeltestamentlige forventningen oppfylles i 1,1-3 og alt Markus skriver videre. Messias/Kristus betyr *den salvede*, og henspeiler på en praksis ved innsettelse av Guds utvalgte konger i GT.

Markus bruker GT både for å forklare at Jesus er oppfyllelsen av profetiene, men også i blikket fremover, mot de siste tider, for eksempel i 13,24, med bruken av profeten Jesaja.

Ord å ta med

«Jesus og disiplene dro ut til landsbyene ved Cæsarea Filippi. På veien spurte han disiplene: «Hvem sier folk at jeg er?» De svarte: «Døperen Johannes; men noen sier Elia, og andre en av profetene.» «Og dere», spurte han, «hvem sier dere at jeg er?» Da svarte Peter: «Du er Messias.» Men han forbød dem strengt å snakke om ham til noen.» (8,27-30)

Markusevangeliet

Boken oppsummert

Markusevangeliet er det mest handlingspregede, enkleste og korteste evangeliet: Døperen Johannes står fram og forutsier at en frelser skal komme, deretter blir Jesus fra Nasaret døpt av ham, og Johannes selv blir arrestert og senere drept. Jesus går så gjennom en førtidagers forberedelse med faste og fristelser og stillhet i ødemarken, før han begynner sin offentlige virksomhet, ved å tale om Guds rike, helbrede syke og drive ut onde ånder. Dermed får han både mange tilhengere og motstandere. En disippelflokk på tolv mann er tettere på Jesus enn de andre, og får en annen og tettere oppfølging. Mange av undrene han gjør er oppsiktsvekkende, og spørsmålet presser seg fram: Hvem er Jesus? Disippelen Peter er den første som sier det: Messias, den levende Guds sønn. Kort tid etterpå, tar Jesus tre disipler opp på et fjell. Der viser Jesus seg i et skinnende lys med de for lengst avdøde profetene, Elia og Moses. En stemme bekrefter at Jesus er Guds sønn. Deretter vender veien mot Jerusalem, mot slutten og påsken. Undervisningen får et annet alvor. Boken følger så Jesu siste uke i hovedstaden, med det populære inntoget i byen, ridende på et esel før han jager pengevekslere ut av tempelet. På en liten tur ut av byen, salves Jesus med kostbare slaver hos venner i Betania, før han tar med de tolv disiplene inn i byen igjen til et siste måltid. Han tas så til fange, dømmes til døden for blasfemi, korsfestes, legges i en grav fredag kveld. Søndag morgen finner noen kvinner graven tom, og en engel sier at Jesus er stått opp og vil møte disiplene i Galilea. Der møter han dem igjen og gir dem et oppdrag.

Markusevangeliet er tema for gudstjenesten søndag 29. januar.